

Тема 6. Активні операції комерційних банків. Кредитні операції банків

- 1). АКТИВНІ БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ.**
- 2). БАНКІВСЬКИЙ КРЕДИТ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ.**
- 3). ОЦІНКА КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПОЗИЧАЛЬНИКА.**
  - 3.1). Порядок визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника - юридичної особи.**
  - 3.2). Порядок визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника – фізичної особи.**
- 4). КРИТЕРІЇ ТА ПРИНЦИПИ ПРИЙНЯТНОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА КРЕДИТНИМИ ОПЕРАЦІЯМИ БАНКІВ.**

1). АКТИВНІ БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ.

АКТИВНІ ОПЕРАЦІЇ (asset side operations) – операції, спрямовані на розміщення та використання наявних у банку власних та залучених ресурсів з метою одержання прибутку при раціональному розподілі ризиків за окремими видами операцій та підтриманні необхідного рівня ліквідності.

АКТИВНА БАНКІВСЬКА ОПЕРАЦІЯ - операція, що обліковується банком за активними балансовими або позабалансовими рахунками.

2). БАНКІВСЬКИЙ КРЕДИТ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ.

Банківський кредит — будь-яке зобов'язання банку надати певну суму грошей, будь-яка гарантія, будь-яке зобов'язання придбати право вимоги боргу, будь-яке продовження строку погашення боргу, яке надано в обмін на зобов'язання боржника щодо повернення заборгованої суми, а також на зобов'язання на сплату процентів та інших зборів з такої суми (Ст. 2 Закону України «Про банки та банківську діяльність»).

Банківські кредити класифікують за такими ознаками:

1). ЗА СТРОКОМ ПОГАШЕННЯ:

- **ОНКОЛЬНІ**
- **КОРОТКОСТРОКОВІ**
- **СЕРЕДНЬОСТРОКОВІ**
- **ДОВГОСТРОКОВІ**

2). ЗА СПОСОБОМ ПОГАШЕННЯ

- **ТІ, ЯКІ ПОГАШАЮТЬ ОДИМ ВНЕСКОМ**
- **ТІ, ЯКІ ПОГАШАЮТЬ ДЕКІЛЬКОМА ВНЕСКАМИ ПРОТЯГОМ
ТЕРМІНУ ДІЇ КРЕДИТНОЇ УГОДИ**

3). ЗА СПОСОБОМ ОДЕРЖАННЯ ПОЗИКОВОГО ВІДСОТКА

- **ОПЛАТА В МОМЕНТ ПОГАШЕННЯ ПОЗИКИ**
- **ОПЛАТА ВНЕСКАМИ ПРОТЯГОМ ТЕРМІНУ ДІЇ КРЕДИТНОЇ УГОДИ**
- **ОПЛАТА В МОМЕНТ ВИДАЧІ КРЕДИТУ**

4). ЗА НАЯВНІСТЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- **ДОВІРЧІ ПОЗИКИ**
- **ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ПОЗИКИ**
- **ПОЗИКИ ПІД ФІНАНСОВІ ГАРАНТІЇ ТРЕТІХ ОСІБ**

5). ЗА ЦІЛЬОВИМ ПРИЗНАЧЕННЯМ

- **ПОЗИКИ ЗАГАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ**
- **ЦІЛЬОВІ ПОЗИКИ**

6). ЗА РОЛЛЮ БАНКУ В НАДАННІ КРЕДИТУ

- **ПЕРВИННІ КРЕДИТИ**
- **ПОХІДНІ КРЕДИТИ**

7). ЗА ФОРМОЮ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУ

- **ПРЯМІ КРЕДИТИ:**

- **дисконтний кредит**
- **ломбардний кредит**
- **іпотечний кредит**
- **споживчий кредит**
- **відкриття кредитної лінії**
- **овердрафтний кредит**
- **контокорентний кредит**
- **овернайт**

- **КРЕДИТНІ СУРОГАТИ:**

- **факторинг**
- **форфейтинг**
- **лізинг**

- **НЕПРЯМІ КРЕДИТИ:**

- **акцептний кредит**
- **авальний кредит**

8). ЗА ЕКОНОМІЧНИМИ СУБ'ЄКТАМИ-ПОЗИЧАЛЬНИКАМИ

- кредити органам державного управління
- кредити суб'єктам господарювання
- кредити фізичним особам

9). ЗА ВАЛЮТОЮ КРЕДИТУ

- кредити в національній валюті
- кредити в іноземній валюті
- мультивалютні кредити

10). ЗА МЕТОДАМИ НАДАННЯ

- РАЗОВІ КРЕДИТИ
- КРЕДИТНІ ЛІНІЇ

- револьверні кредити
- сезонні кредити
- контокорентні кредити
- овердрафтні кредити
- гарантійні кредити

11). ЗА ХАРАКТЕРОМ ПРОЦЕНТНОЇ СТАВКИ

- кредити з фіксованою процентною ставкою
- кредити з плаваючою процентною ставкою

12). ЗА КІЛЬКІСТЮ КРЕДИТОРІВ

- кредити, які надаються одним банком
- консорціумні кредити
- паралельні кредити
- двосторонні кредити

ПРИНЦИПИ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ

- **СТРОКОВОСТІ ТА ПОВЕРНЕННЯ**
- **ПЛАТНОСТІ**

виділяють 3 основні методи: 30 дн. / 360 дн.; Факт / 360 дн.; Факт / факт (365(366) дн.);

- **ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ**
- **ЦІЛЬОВОГО ХАРАКТЕРУ
ВИКОРИСТАННЯ**

ВИМОГИ до кредитної документації (справи) боржника

- 1. Установчі та реєстраційні документи боржника**
- 2. Документація про прийняття рішення щодо надання кредиту**
- 3. Документи щодо застави (у тому числі її моніторингу)**
- 4. Документація щодо моніторингу, супроводження кредиту**
- 5. Інші документи**

Інформація за наданим кредитом/кредитною лінією станом на _____

Найменування (для юридичних осіб) _____

прізвище, ім'я та по батькові (для фізичних осіб) боржника _____

Код за ЄДРПОУ/ідентифікаційний номер _____

Дата, номер договору про надання кредиту _____

№	Показник	Дата 1	Дата №
1	Сума (ліміт) та валюта кредиту/кредитної лінії		
2	Фактична сума боргу за кредитом		
3	Клас боржника, визначений на підставі оцінки фінансового стану		
4	Скоригований клас боржника на фактори, визначені цим Положенням		
5	Ринкова вартість забезпечення, яке банк враховує з метою зменшення кредитного ризику (Розподіл застави в розрізі боржників (за наявності спільної застави))		
6	Обсяг сформованого резерву, який банк враховує з метою зменшення кредитного ризику		
7	Розмір кредитного ризику		

3). ОЦІНКА КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПОЗИЧАЛЬНИКА.

**ПОЛОЖЕННЯ про визначення банками
України розміру кредитного ризику за
активними банківськими операціями
(Постанова Правління НБУ № 351 від
30.06.2016 року)**

3.1). Порядок визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника - юридичної особи (крім банку та бюджетної установи)

Банк з метою визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника - юридичної особи, крім банку та бюджетної установи (далі - боржник - юридична особа), здійснює оцінку фінансового стану боржників - юридичних осіб, які відповідно до вимог законодавства України складають квартальну та річну фінансову звітність, - **не рідше ніж один раз на три місяці** (боржників - юридичних осіб, які є сільськогосподарськими товаровиробниками, - на підставі даних річної фінансової звітності, **не рідше ніж один раз на 12 місяців**).

Банк здійснює оцінку фінансового стану боржника - юридичної особи з не пізніше ніж протягом трьох наступних календарних місяців після подання боржником - юридичною особою фінансової звітності відповідно до законодавства України.

$$Z = \beta_0 + \sum_{i=1}^n \beta_i x_i$$

де Z - інтегральний показник;

x_i - показники, що визначаються на підставі фінансових коефіцієнтів, розрахованих за даними фінансової звітності боржника - юридичної особи, з урахуванням установлених Національним банком діапазонів для кожного фінансового показника;

β_i - коефіцієнти логістичної моделі, що визначаються з урахуванням вагомості показників;

β_0 - вільний член логістичної моделі, значення якого актуалізується Національним банком.

Моделі розрахунку інтегрального показника боржника - юридичної особи для великого або середнього підприємства

Групи видів економічної діяльності	Моделі	Фінансові показники (K_i)	Діапазони фінансових показників	Мінімальне значення діапазону (K_i min)	Максимальне значення діапазону (K_i max)	Показники (X_i)	
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство: секція А	$Z = 2,767 + 0,309 \cdot X_{11} + 0,821 \cdot X_{15} + 0,577 \cdot X_1 + 0,504 \cdot X_{10} + 0,291 \cdot X_{16}$	K_{11}	1	Менше ніж 18,2%		X_{11}	-1,157
			2	18,2%	36,6%		-0,143
			3	36,6%	98,3%		0,195
			4	Більше ніж 98,3%			1,205
		K_{15}	1	Менше ніж 0,1%		X_{15}	0,495
			2	0,1%	5,4%		0,332
			3	5,4%	10,0%		0,195
			4	10,0%	36,5%		-0,195
			5	Більше ніж 36,5%			-1,062
		K_1	1	Менше ніж 17,4%		X_1	1,079
			2	17,4%	35,4%		0,492
			3	35,4%	88,5%		-0,555
			4	Більше ніж 88,5%			-1,474

Моделі розрахунку інтегрального показника боржника - юридичної особи для великого або середнього підприємства

Групи видів економічної діяльності	Моделі	Фін. пок-ки (K _i)	Діапазони фінансових показників	Мінім. значення діапазону (K _i min)	Макс. значення діапазону (K _i max)	Показники (X _i)	
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство: секція А	$Z = 2,767 + 0,309 \cdot X_{11} + 0,821 \cdot X_{15} + 0,577 \cdot X_1 + 0,504 \cdot X_{10} + 0,291 \cdot X_{16}$	K ₁₁	1	Менше ніж 18,2%		X ₁₁	-1,157
			2	18,2%	36,6%		-0,143
			3	36,6%	98,3%		0,195
			4	Більше ніж 98,3%			1,205
		K ₁₅	1	Менше ніж 0,1%		X ₁₅	0,495
			2	0,1%	5,4%		0,332
			3	5,4%	10,0%		0,195
			4	10,0%	36,5%		-0,195
			5	Більше ніж 36,5%			-1,062
		K ₁	1	Менше ніж 17,4%		X ₁	1,079
			2	17,4%	35,4%		0,492
			3	35,4%	88,5%		-0,555
			4	Більше ніж 88,5%			-1,474
		K ₁₀	1	Менше ніж 162,8%		X ₁₀	-0,482
			2	162,8%	206,8%		0,335
			3	206,8%	976,7%		0,370
			4	Більше ніж 976,7%			1,619
		K ₁₆	1	Менше ніж 0,8%		X ₁₆	-1,108
			2	0,8%	7,6%		-0,150
			3	7,6%	45,8%		0,231

Розрахунок фінансових показників, що використовуються для розрахунку інтегрального показника фінансового стану боржника - юридичної особи

Фінансовий показник	Формула розрахунку
1. K_1, MK_1 - показники покриття боргу	Короткострокові та довгострокові зобов'язання / Чистий дохід від реалізованої продукції (зароблених страхових премій)
2. K_2, MK_2 - показники рентабельності активів	Чистий фінансовий результат/операційний результат / Валюта балансу (актив)
3. K_3 - показник покриття фінансових витрат за результатами операційної діяльності	Операційний прибуток (збиток) / Фінансові витрати
4. MK_3 - показник покриття фінансових витрат за результатами операційної діяльності	Прибуток (збиток) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) / Фінансові витрати
5. K_4, MK_4 - показники капіталу	Власний капітал / Валюта балансу (актив)
6. K_5, MK_5 - показники маневреності робочого капіталу	Оборотні активи за вирахуванням поточних зобов'язань і забезпечень / Валюта балансу (актив)
7. K_6, MK_6 - показники покриття капіталом боргу	Власний капітал / Короткострокові та довгострокові зобов'язання
8. K_7, MK_7 - показники швидкої ліквідності	Дебіторська заборгованість за продукцію, гроші та їх еквіваленти / Поточні зобов'язання і забезпечення
9. K_8, MK_8 - показники оборотності активів	Валюта балансу (актив) / Чистий дохід від реалізованої продукції (зароблених страхових премій)
10. K_9, MK_9 - показники оборотності поточних активів	<p style="text-align: center;">Поточні активи</p> <hr style="width: 20%; margin: auto;"/> <p style="text-align: center;">Чистий дохід від реалізованої продукції (зароблених страхових премій)</p>

Фінансовий показник	Формула розрахунку
11. K_{10} - показник загальної ліквідності	Оборотні активи / Поточні зобов'язання і забезпечення
12. MK_{10} - показник оборотності робочого капіталу	Оборотні активи за вирахуванням поточних зобов'язань і забезпечень / Чистий дохід від реалізованої продукції
13. K_{11} - показник здатності обслуговування боргу	Операційний прибуток (збиток) за вирахуванням фінансових витрат та до відрахування амортизації / Короткострокові та довгострокові зобов'язання
14. MK_{11} - показник покриття боргу операційним прибутком	Прибуток (збиток) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) / Короткострокові та довгострокові зобов'язання
15. K_{12} - показник достатності робочого капіталу	Запаси / (Собівартість реалізованої продукції + Дебіторська заборгованість) / (Чистий дохід від реалізованої продукції - Кредиторська заборгованість) / Собівартість реалізованої продукції
16. MK_{12} - показник оборотності основних засобів	Основні засоби / Чистий дохід від реалізованої продукції (зароблених страхових премій)
17. K_{13} - показник оборотності дебіторської заборгованості	Поточна дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги / Чистий дохід від реалізованої продукції
18. MK_{13} - показник чистого прибутку до оподаткування	Чистий прибуток (збиток) до оподаткування / Чистий дохід від реалізованої продукції
19. K_{14} - показник оборотності кредиторської заборгованості	Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги / Собівартість реалізованої продукції
20. K_{15} - показник частки неопераційних елементів балансу	Неопераційні активи / Валюта балансу (актив)
21. K_{16} - показник операційного прибутку до відрахування амортизації	Операційний прибуток (збиток) до відрахування амортизації / Чистий дохід від реалізованої продукції

Визначення класу боржника - юридичної особи для великого або середнього підприємства за інтегральним показником

Види економічної діяльності	Діапазони значень інтегрального показника за класами								
	клас 1	клас 2	клас 3	клас 4	клас 5	клас 6	клас 7	клас 8	клас 9
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство: секція А	Більше ніж +4,65	Від +4,65 до +4,09	Від +4,09 до +3,52	Від +3,52 до +2,95	Від +2,95 до +2,39	Від +2,39 до +1,82	Від +1,82 до +1,26	Від +1,26 до +0,69	Менше ніж +0,69

Банк коригує визначений на підставі розрахунку інтегрального показника фінансового стану клас боржника - юридичної особи, застосовуючи коригуючі фактори щодо своєчасності сплати боргу боржником - юридичною особою з дотриманням таких вимог:

- у разі наявності факту прострочення боргу від 31 до 60 днів - банк визначає клас не вище 5;**
- від 61 до 90 днів - не вище 8;**
- 91 та більше днів - не вище 10;**

Діапазони значень коефіцієнта PD боржника - юридичної особи

№ з/п	Клас боржника - юридичної особи	Діапазони значень коефіцієнтів PD
1	1	0,005 - 0,009
2	2	0,01 - 0,019
3	3	0,02 - 0,03
4	4	0,04 - 0,06
5	5	0,07 - 0,10
6	6	0,11 - 0,17
7	7	0,18 - 0,32
8	8	0,33 - 0,59
9	9	0,60 - 0,99
10	10	1,0

Діапазони значень коефіцієнтів PD та LGD боржників за групами кредитів боржників - юридичних осіб до 2000 тис. грн.

Кількість календарних днів прострочення боргу (уключно)	Клас	Діапазони значень коефіцієнта PD		Діапазони значень коефіцієнта LGD із рівнем покриття боргу заставою...											
				≤20% або за відсутності застави		від 20% до 40%		від 40% до 60%		від 60% до 80%		від 80% до 100%		≥100%	
				грн.	ін. вал.	грн.	ін. вал.	грн.	ін. вал.	грн.	ін. вал.	грн.	ін. вал.	грн.	ін. вал.
до 30	1	0,02 - 0,15	0,02 - 0,15	0,85 - 0,95	0,91 - 1,00	0,74 - 0,84	0,81 - 0,90	0,63 - 0,73	0,71 - 0,80	0,52 - 0,62	0,61 - 0,70	0,41 - 0,51	0,51 - 0,60	0,40	0,50

3.2). Порядок визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника - фізичної особи

Банк із метою визначення значення коефіцієнта ймовірності дефолту боржника - фізичної особи, у тому числі тієї, яка є суб'єктом господарювання, (далі - боржник - фізична особа) здійснює оцінку його фінансового стану на підставі таких кількісних та якісних показників.

Кількісні показники:

- 1) сукупні чисті надходження;
- 2) накопичення на рахунках у банку;
- 3) коефіцієнти, що характеризують поточну платоспроможність боржника - фізичної особи і його фінансові можливості виконати зобов'язання за кредитом.

Якісні показники:

- 1) загальний матеріальний стан клієнта;
- 2) соціальна стабільність клієнта;
- 3) вік клієнта;
- 4) кредитна історія боржника, інформація щодо боржника, отримана з державних реєстрів, податкової декларації тощо.

Банк визначає періодичність здійснення оцінки поточного фінансового стану боржника - фізичної особи самостійно з урахуванням стану обслуговування боргу, але не рідше ніж один раз на рік.

Банк визначає клас боржника - фізичної особи на підставі результатів оцінки його фінансового стану відповідно до наведених характеристик, у тому числі з урахуванням фактора своєчасності сплати боргу.

клас 1 - фінансовий стан високий: сукупний розмір внесків боржника на погашення боргу (включаючи внески за кредитами інших банків) не перевищує 50 відсотків обсягу сукупного чистого доходу боржника - фізичної особи за відповідний період; кількість календарних днів прострочення погашення боргу не перевищує сім днів; наявні підстави вважати, що і надалі виконання зобов'язань боржником здійснюватиметься на високому рівні; наявність у власності майна, крім майна, переданого в заставу, яке за рівнем ліквідності відповідає критеріям прийнятності; коефіцієнти, що характеризують поточну платоспроможність боржника - фізичної особи і його фінансові можливості виконати зобов'язання за кредитом, перевищують їх оптимальні значення;

клас 2 - фінансовий стан добрий: сукупний розмір внесків боржника на погашення боргу (включаючи внески за кредитами інших банків) не перевищує 60 відсотків обсягу сукупного чистого доходу боржника - фізичної особи за відповідний період; кількість календарних днів прострочення погашення боргу становить від 8 до 30 днів; наявні підстави вважати, що надалі стан виконання зобов'язань боржником не погіршиться; коефіцієнти, що характеризують поточну платоспроможність боржника - фізичної особи і його фінансові можливості виконати зобов'язання за кредитом, не нижчі, ніж їх оптимальні значення;

клас 3 - фінансовий стан задовільний: сукупний розмір внесків боржника на погашення боргу (включаючи внески за кредитами інших банків) не перевищує 70 відсотків обсягу сукупного чистого доходу боржника - фізичної особи за відповідний період; простежуються інші негативні тенденції (зміна місця роботи з погіршенням умов, зростання обсягу зобов'язань боржника - фізичної особи, що свідчить про підвищення ймовірності несвоєчасного та/або в неповній сумі погашення боргу); кількість календарних днів прострочення погашення боргу становить від 31 до 60 днів; наявні підстави очікувати надалі погіршення стану виконання боржником зобов'язань; коефіцієнти, що характеризують поточну платоспроможність боржника - фізичної особи і його фінансові можливості виконати зобов'язання за кредитом, не завжди відповідають оптимальним значенням;

клас 4 - фінансовий стан незадовільний: сукупний розмір внесків боржника на погашення боргу (включаючи внески за кредитами інших банків) не перевищує 80 відсотків обсягу сукупного чистого доходу боржника - фізичної особи за відповідний період; наявні негативні зміни щодо загального матеріального стану клієнта та/або його соціальної стабільності; зростання обсягу зобов'язань боржника - фізичної особи свідчить про високу ймовірність несвоєчасного та/або в неповній сумі погашення боргу; кількість календарних днів прострочення погашення боргу становить від 61 до 90 днів; коефіцієнти, що характеризують поточну платоспроможність боржника - фізичної особи і його фінансові можливості виконати зобов'язання за кредитом, є несуттєво нижчими, ніж їх оптимальні значення;

клас 5 - фінансовий стан критичний: сукупний розмір внесків боржника на погашення боргу (включаючи внески за кредитами інших банків) перевищує 80 відсотків обсягу сукупного чистого доходу боржника - фізичної особи за відповідний період; кількість календарних днів прострочення погашення боргу становить більше 90 днів; коефіцієнти, що характеризують поточну платоспроможність боржника - фізичної особи і його фінансові можливості виконати зобов'язання за кредитом, нижчі, ніж їх оптимальні значення.

Діапазони значень коефіцієнта PD боржника - фізичної особи

Клас боржника - фізичної особи	Діапазони значень коефіцієнтів PD за кредитами в гривні			Діапазони значень коефіцієнтів PD за кредитами в іноземній валюті		
	заставою за якими є предмети іпотеки	заставою за якими є придбані транспортні засоби	за якими інші види застави або застави немає	заставою за якими є предмети іпотеки	заставою за якими є придбані транспортні засоби	за якими інші види застави або застави немає
1	0,005 - 0,14	0,005 - 0,12	0,005 - 0,15	0,005 - 0,16	0,005 - 0,13	0,005 - 0,17
2	0,15 - 0,36	0,13 - 0,32	0,16 - 0,40	0,17 - 0,40	0,14 - 0,35	0,18 - 0,44
3	0,37 - 0,64	0,33 - 0,62	0,41 - 0,76	0,41 - 0,70	0,36 - 0,68	0,45 - 0,80
4	0,65 - 0,99	0,63 - 0,99	0,77 - 0,99	0,71 - 0,99	0,69 - 0,99	0,81 - 0,99
5	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

4). КРИТЕРІЇ ТА ПРИНЦИПИ ПРИЙНЯТНОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА КРЕДИТНИМИ ОПЕРАЦІЯМИ БАНКІВ

Прийнятне забезпечення та коефіцієнти ліквідності забезпечення

№ з/п	Вид забезпечення/застави	Коефіцієнт ліквідності
Забезпечення		
1	<p>Безумовні та безвідкличні гарантії/безвідкличні резервні акредитиви, що виконують функції фінансової гарантії:</p> <p>Кабінету Міністрів України;</p> <p>урядів країн, що мають інвестиційний кредитний рейтинг згідно з міжнародною шкалою, підтверджений агентством (компанією) Standard&Poor's або аналогічний рейтинг інших провідних світових рейтингових агентств (компаній), визначених цим Положенням;</p> <p>банків та інших установ, що мають інвестиційний кредитний рейтинг згідно з міжнародною шкалою, підтверджений агентством (компанією) Standard&Poor's або аналогічний рейтинг інших провідних світових рейтингових агентств (компаній), визначених цим Положенням;</p> <p>міжнародних багатосторонніх банків (Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Європейський банк реконструкції та розвитку, Міжнародна фінансова корпорація)</p>	1,0
2	<p>Грошове покриття, що розміщене в банку-кредиторі на строк, не менший, ніж строк користування активом, за умови забезпечення безперечного контролю та доступу банку-кредитора до цих коштів у разі невиконання боржником зобов'язань за кредитною операцією, що обумовлено договором, з урахуванням ризику перерахунку однієї валюти</p>	1,0
3	<p>В іншу</p> <p>Державні цінні папери за операціями репо, які ґрунтуються на двосторонньому договорі між банком та його контрагентом про купівлю державних цінних паперів із одночасним зобов'язанням контрагента викупити державні цінні папери за обумовленою в договорі ціною та на обумовлену дату</p>	<p>Дорівнює коригуючому коефіцієнту, встановленому НБУ для операцій рефінансування на дату врахування вартості забезпечення</p>
Застава		
4	<p>Цінні папери, емітовані центральними органами виконавчої влади України або гарантовані Кабінетом Міністрів України</p>	<p>Дорівнює коригуючому коефіцієнту, встановленому НБУ для операцій</p>

Застава		
4	Цінні папери, емітовані центральними органами виконавчої влади України або гарантовані Кабінетом Міністрів України	Дорівнює коригуючому коефіцієнту, встановленому НБУ для операцій рефінансування на дату врахування вартості забезпечення
5	Цінні папери, емітовані Національним банком України	1,0
6	Цінні папери емітентів, які мають інвестиційний кредитний рейтинг згідно з міжнародною шкалою, підтверджений агентством (компанією) Standard&Poor's або аналогічний рейтинг інших провідних світових рейтингових агентств (компаній), визначених цим Положенням	Визначається внутрішнім положенням банку-кредитора, але не більше 1,0
7	Облігації міжнародних фінансових організацій, які на умовах, визначених своїм установчим актом, та/або відповідно до міжнародного договору України здійснюють емісію облігацій на території України	1,0
8	Майнові права на грошові кошти, розміщені на вкладному (депозитному) рахунку в банку, який має інвестиційний кредитний рейтинг, за умови, що строк розміщення коштів не менший, ніж строк користування активом	1,0
9	Іменні ощадні (депозитні) сертифікати, що випущені банком-кредитором, або майнові права на грошові кошти боржника чи майнового поручителя, що розміщені на вкладному (депозитному) рахунку в банку-кредиторі на строк, не менший, ніж строк користування активом, за умови безперечного контролю та доступу банку-кредитора до цих коштів у разі невиконання боржником зобов'язань за кредитною операцією, що обумовлено договором	1,0
10	Банківські метали, що перебувають на зберіганні в банку-кредиторі, чи майнові права на банківські метали, які розміщені на вкладному (депозитному) рахунку в банку-кредиторі на строк, не менший, ніж строк користування активом, за умови безперешкодного доступу банку-кредитора до зазначеного предмета застави в разі невиконання боржником зобов'язань за кредитною операцією, що обумовлено договором	Визначається внутрішнім положенням банку-кредитора, але не більше 1,0
11	Не рухоме майно, що належить до житлового фонду (квартири)	0,75
12	Легкові автомобілі	0,75
13	Не рухоме майно, що не належить до житлового фонду (крім земельних ділянок)	0,6

14	Земельні ділянки, оформлені на правах власності, на яких розташоване нерухоме майно, що не належить до житлового фонду, і площа яких безпосередньо використовується в функціонуванні об'єкта	0,6
15	Іпотечні облігації, емітовані фінансовою установою, більше ніж 50 відсотків корпоративних прав якої належить державі та/або державним банкам, якість іпотечного покриття за якими відповідає вимогам законодавства України	0,6
16	<i>Нерухоме майно, що належить до житлового фонду (будинки)</i>	0,55
17	Земельні ділянки, оформлені на правах власності, на яких розташоване нерухоме майно, що належить до житлового фонду (будинки), і площа яких безпосередньо використовується в функціонуванні об'єкта	0,55
18	<i>Транспортні засоби (крім легкових автомобілів)</i>	0,5
19	<i>Об'єкти у формі цілісного майнового комплексу</i>	0,5
20	<i>Устаткування</i>	0,5
21	<i>Товари, прийняті на зберігання за подвійним складським свідоцтвом (протягом строку зберігання товару на підставі застави цього свідоцтва)</i>	0,4
22	Цінні папери (крім цінних паперів інститутів спільного інвестування), емітовані резидентами, які внесені до першого рівня лістингу та перебувають у ньому не менше трьох місяців поспіль до дати розрахунку розміру кредитного ризику за активом	0,4
23	Цінні папери, емітовані органами місцевого самоврядування	0,4
24	<i>Товари в обороті або в переробці</i>	0,4
25	<i>Біологічні активи</i>	0,4
26	Земельні ділянки (крім земельних ділянок, за якими їх купівля, продаж та зміна цільового призначення (використання) обмежені на законодавчому рівні) без земельних поліпшень, оформлених на правах власності	0,35

- **ПРИНЦИП БЕЗПЕРЕШКОДНОГО
СТЯГНЕННЯ**
- **ПРИНЦИП СПРАВЕДЛИВОЇ ОЦІНКИ**
- **ПРИНЦИП ЗБЕРЕЖЕННЯ**
- **ПРИНЦИП НАЯВНОСТІ**

аутсорсинг - передавання на договірній основі функції банку щодо перевірок наявності та стану майна на виконання організації будь-якої форми власності за умови, що:

- **у договорі визначено періодичність, порядок та умови виконання аутсорсером таких перевірок, порядок здійснення банком контролю за належним виконанням аутсорсером цієї функції;**
- **банк затвердив та дотримується внутрішньобанківських процедур щодо передавання аутсорсеру цієї функції, а також щодо контролю за належним виконанням аутсорсером таких перевірок;**
- **банк забезпечив контроль за належною реалізацією аутсорсером таких перевірок на постійній основі;**

аутсорсер - організація будь-якої форми власності, на виконання якій банк передає функцію щодо перевірки наявності та стану майна, діяльність якої відповідає вимогам законодавства України та вимогам, визначеним банком.

**Дякую за
увагу!**